

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.I.30.177/2008/4.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Szegedi Ítéltábla a Dr. Molnár Lajos ügyvéd által képviselt **(I.rendű felperes neve, címe)** alatti székhelyű I. rendű és az **(II. rendű felperes neve, címe)** alatti székhelyű II. rendű felpereseknek - a **(1.jogtanácsos neve)** vezető jogtanácsos által képviselt **(I.rendű alperes neve, címe)** alatti székhelyű I. rendű, a Dr. Deák György ügyvéd által képviselt **(II.rendű alperes neve "f.a.", címe)** alatti székhelyű II. rendű, a Dr. Hegyes Edina ügyvéd által képviselt **(III.rendű alperes neve, címe)** alatti székhelyű III. rendű, a **(felszámpló)** (felszámolóbiztos: **felszámolóbiztos neve, címe.**) által képviselt **(IV.rendű alperes neve "f.a.", címe)** alatti székhelyű IV. rendű, a Dr. Rajnai Csaba ügyvéd által képviselt **(V.rendű alperes neve "f.a.", címe)** alatti székhelyű V. rendű és a **(2.jogtanácsos neve)** jogtanácsos által képviselt **(VI.rendű alperes neve, címe)** alatti székhelyű VI. rendű alperesek ellen szerződések hatálytalanságának megállapítása és egyéb követelés iránt indított perében a Békés Megyei Bíróság 2007. november 29. napján kelt 3.G.40.060/2007/6. számú ítéletével szemben a felperesek részéről 7. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

R É S Z Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **részben megváltoztatja**, megkeresi a **(település)**-i Körzeti Földhivatalt az I. rendű alperes javára az V. rendű alperes tulajdonában álló **település .../3/C/1. helyrajzi számú ingatlan tulajdoni lapjára I. ranghelyen**, a **.../3/E/1. helyrajzi számú ingatlan tulajdoni lapjára II. ranghelyen 500.000.000,- (Ötszázmillió) Ft és járulékai erejéig bejegyzett egyetemleges jelzálogjog törlése iránt**, és az I. rendű alperest ennek tűrésére kötelezi.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felpereseknek személyenként 80.000-80.000,- (Nyolcvanezer-Nyolcvanezer) Ft elsőfokú eljárási költséget.

A felpereseknek az V. és VI. rendű alperesek által 2005. június 23. napján, valamint az I. és V. rendű alperesek által 2005. augusztus 22. napján kötött jelzálog szerződésai érvénytelenségére figyelemmel az eredeti állapot helyreállítására irányuló keresetét

elutasító ítéleti rendelkezést hatályon kívül helyezi és ebben a körben az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és újabb határozat hozatalára utasítja.

A felperesek I., II. és VI. rendű alperesek javára történő elsőfokú eljárási költség fizetésére kötelezését mellőzi.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felpereseknek személyenként 40.000-40.000,- (Negyvenezer-Negyvenezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Kötelezi az I-II. rendű felpereseket, hogy 15 nap alatt fizessenek meg a III. rendű alperesnek személyenként 10.000-10.000,- (Tízezer-Tízezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Az I. rendű felperes másodfokú eljárási költségét 1.000.000,- (Egymillió) Ft-ban, míg a II. rendű felperes, valamint az I. és VI. rendű alperesek másodfokú eljárási költségét 100.000-100.000,- (Egyszázezer-Egyszázezer) Ft-ban állapítja meg.

A részítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

INDOKOLÁS:

A II. rendű alperes 75 %-ban tulajdonosa az V. rendű alperesnek.

A II. és VI. rendű alperesek között 2005. június 22-én kölcsönszerződés jött létre, melyben a VI. rendű alperes vállalta, hogy a II. rendű alperes részére 450 millió Ft-nak megfelelő EUR összegű beruházási kölcsönt nyújt. A kölcsön biztosítására az V. és VI. rendű alperesek 2005. június 23-án keretbiztosítéki ingatlan jelzálogszerződést kötöttek, amely alapján 5.200.000 EUR összeg erejéig az V. rendű alperes tulajdonát képező **település .../3/B/1., .../3/D/1., .../3/F/1. és a .../3/G/1. helyrajzi szám** alatt nyilvántartott ingatlanokra a VI. rendű alperes javára jelzálogjog került bejegyzésre.

Az I. és II. rendű alperesek 2005. augusztus 22-én hitelkeret szerződést kötöttek, amelyben az I. rendű alperes 1 milliárd Ft erejéig rulírozó, kötött felhasználású export előfinanszírozó hitel folyósítását vállalta. A hitel biztosítására az I. és V. rendű alperesek ugyanezen a napon ingatlan jelzálogszerződéseket kötöttek, amely alapján az V. rendű alperes tulajdonában lévő **település .../3/C/1. és a .../3/E/1. helyrajzi szám** alatti ingatlanokra az I. rendű alperes javára jelzálogjogot alapítottak, mely az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzést nyert.

Gf.I.30.177/2008/4.szám

Az I. és III. rendű alperesek között 2005. október 5-én 500 millió Ft erejéig hitelkeret szerződés jött létre, amelyben az I. rendű alperes a megállapodásban részletezett értékesítési szerződések finanszírozását vállalta. A hitel biztosítására az I. és V. rendű

alperesek ugyanezen a napon ingatlan jelzálogszerződéseket kötöttek, melynek alapján az V. rendű alperes tulajdonát képező **település** .../3/C/1. és a .../3/E/1. helyrajzi számú ingatlanokra az I. rendű alperes javára jelzálogjog került bejegyzésre.

A két utóbbi szerződés alapján folyósított összegek kiegyenlítéséért a IV. rendű alperes készfizető kezességét vállalt.

Az V. rendű alperessel szemben 2006. március 27-én felszámolási eljárás iránti kérelmet nyújtottak be. A Békés Megyei Bíróság a 2006. május 23-án jogerőre emelkedett 6.Fpk.04-06-000071/8. szám alatti végzésével a fizetéseképtelenséget megállapította és a felszámolást elrendelte. A felszámolási eljárásban az I. és VI. rendű alperesek a folyósított hitelek erejéig, mint jelzálogjog jogosultak hitelezői igényt jelentettek be. Az elsőfokú eljárás során a III. rendű alperes hiteltartozását kiegyenlítette, ezért az I. rendű alperes a felszámolási eljárásban az ezzel összefüggésben előterjesztett hitelezői igényétől elállt, a követelés biztosítására bejegyzett jelzálogjog azonban nem került törlésre az ingatlan-nyilvántartásban.

A felperesek módosított keresetükben a V. és VI. rendű alperes között 2005. június 23-án, az I. és V. rendű alperes között 2005. augusztus 22-én, valamint 2005. október 5-én megkötött jelzálogszerződések hatálytalanságának és a dologi kötelezettel szembeni hitelezői igények alaptalanságának megállapítását, az V. rendű alperes tulajdonában lévő vagyontárgyakra bejegyzett jelzálogjog földhivatali törlését, az eredeti állapot helyreállítását és az alpereseknek az előbbiek tűrésére kötelezését kérték. Keresetüket a felszámolási eljárást is szabályozó és többször módosított 1991. évi XL. törvény (Cstv.) 40. § (1) bekezdésének b) pontjában foglaltakra alapították, mivel álláspontjuk szerint az V. rendű alperes által megkötött jelzálogjog szerződésekben ingyenes vagyont terhelő kötelezettségvállalás történt. Kiemelték, hogy az V. rendű alperes a felvett hitelekben nem részesült, azok nála közvetett módon sem hasznosultak függetlenül attól, hogy a II. és III. rendű alperesek részére bérvágást végzett.

Az I., II., III. és VI. rendű alperesek a kereset elutasítását kérték, a IV. rendű alperes érdemi ellenkérelmet nem terjesztett elő, az V. rendű alperes nem ellenezte a kereset teljesítését.

Az I. rendű alperes álláspontja szerint a jelzálogszerződések nem voltak ingyenesek, fedezetelvonók; a tényleges hitelfolyósítás a II-III. rendű alperesek részére történt, de az az V. rendű alperesnél is hasznosult, mivel a termelési folyamatba beépült, vágókapacitást biztosított részére, így közvetett módon segítette a működését.

A II. rendű alperes utalt arra, hogy a II-IV. rendű és az V. rendű alperesek között szoros gazdasági és társasági kapcsolat állt fenn. Az általa felvett hitelből termeltetést végzett, és az állatok vágásával az V. rendű alperest bízta meg. A hitel valójában az V. rendű alperes működőképességét is biztosító, külső finanszírozásnak tekinthető, ezért kötelezettségvállalása nem volt ingyenes.

A III. rendű alperes arra hivatkozott, hogy már nincs lejárt tartozása az I. rendű alperessel szemben, ezért a dologi kötelezettként biztosítékot vállaló V. rendű alperesnek sem áll fenn olyan kötelezettsége, hogy tűrnie kellene az ingatlanaiból történő követelés kielégítést.

Az V. rendű alperes előadta, hogy a II. és III. rendű alperesek a hitelszerződéseket saját gazdasági céljaik elérése érdekében kötötték, ők dologi adósként a hitelekben nem részesült, azok a gazdasági tevékenységét nem segítették, kötelezettségvállalását a személyes adósok semmivel sem ellentételezték.

A VI. rendű alperes arra hivatkozott, hogy az általa megkötött jelzálogszerződés nem fedezetelvonás céljából, hanem a kölcsönszerződésre figyelemmel a II. rendű alperest terhelő kötelezettségek teljesítésének biztosítására jött létre. Erre figyelemmel a zálogtárgyakhoz nem ingyenesen, hanem a követelése ellenében jut hozzá.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. A II-IV. rendű alperesek vonatkozásában megállapította, hogy nem voltak részesei az V. rendű alperes és az I. és VI. rendű alperesek között létrejött biztosítéki célú jelzálogszerződéseknek, e szerződésekből rájuk nézve sem jogok, sem kötelezettségek nem származtak, a perindítás ellenük szükségtelen volt, ezért a velük szemben előterjesztett keresetet elutasította. A III. rendű alperes vonatkozásában az előbbieken túl utalt arra, hogy az I. rendű alperes a felszámolási eljárásban a III. rendű alperessel szembeni követelése kiegyenlítésére tekintettel hitelezői igényének e részét a 2007. március 14-én kelt nyilatkozatával visszavonta, így az erre vonatkozó kereset oka fogyottá vált. Megállapította, nincs jelentősége annak, hogy a vonatkozó jelzálogjogokat a körzeti földhivatal még nem törölte, nyilvántartásba vett hitelezői igény hiányában azokra követelés nem érvényesíthető.

A Cstv. 40. § (1) bekezdésének b) pontjában foglalt rendelkezést vizsgálva abból indult ki, a törvény lehetőséget biztosít a hitelezőknek és a felszámolónak, hogy az adós fedezetelvonó szerződéseit megtámadják. Egy csődközei helyzetben levő cég esetében az ingyenes és feltűnően aránytalan juttatás mögött a szerződéskötés vélelmezett motívuma éppen a vagyonkimentés. A perbeli jelzálogszerződések vonatkozásában azonban a dologi kötelezettségvállalás önmagában nem eredményezett vagyonkiáramlást, csupán ennek későbbi lehetőségét teremtette meg. Az V. rendű alperes kötelezettségvállalása nem kívánt ellentételezést, az ezzel kapcsolatos szerződési nyilatkozatnak éppen az a sajátossága, hogy nem fűződik hozzá visszteher. Erre figyelemmel nem állapította meg azt, hogy a szerződéskötés valóságos és vélelmezhető célja a fedezetelvonás lett volna. Az sem volt megállapítható, hogy az I. és VI. rendű alperesek abban bíztak, más kárára különösen előnyös vagyoni ügyleteket kötnek, ezáltal olyan haszonhoz jutnak, amely tisztességtelen. Az V. rendű alperes dologi kötelezettségvállalása biztosítékul szolgált, melyhez ténylegesség társult, hiszen az I. és VI. rendű alperesek annak alapján hitelt nyújtottak, pénzt helyeztek ki. Az előbbiekre figyelemmel a keresetet az I., V. és VI. rendű alperesekkel szemben is elutasította.

Az ítélettel szemben a felperesek nyújtottak be fellebbezést, melyben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával keresetüknek történő helyt adást kértek.

Gf.I.30.177/2008/4.szám

Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított tényállásból téves jogi következtetésre jutott. A III. rendű alperes vonatkozásában arra hivatkoztak, hogy a keresetlevél benyújtásának időpontjában még nem került kiegyenlítésre ezen alperes által felvett kölcsön, így okot adott a perre. A jelzálogjog földhivatali törlésének hiányában keresetük megalapozott volt. Vitatták az elsőfokú bíróságnak a Cstv. 40. § (1)

bekezdésének b) pontjával kapcsolatos jogértelmezését. Véleményük szerint a jogalkotó szándéka a hivatkozott rendelkezés megalkotásakor nem a „vagyonkiáramlás” megakadályozása volt, hanem az, hogy a felszámolási eljárás esetén azon hitelezők kerüljenek előnybe, akikkel összefüggésben az adós tényleges és arányos szolgáltatás-ellenszolgáltatás elvén nyugvó gazdasági kapcsolatban állt.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. A Cstv. 57. § (1) bekezdés b) pontjára hivatkozva vitatta, hogy a Cstv. 40. § (1) bekezdés b) pontja szerinti fedezetelvonó szerződésnek minősülhet az adós ingyenes dologi kötelezettségvállalása. Amennyiben ugyanis az adós ilyen szerződése megtámadható lenne, a törvény nem engedné a dologi biztosítékkal rendelkező hitelezők igényének privilegizált besorolását és kiegyenlítését.

A II. rendű alperes az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

Az V. rendű alperes fenntartva eddigi nyilatkozatait, nem ellenezte, hogy az ítéeltábla a felperesek fellebbezésének helyt adjon.

A fellebbezések az alábbiak szerint **részben alaposak**.

Azt helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a III. rendű alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelem oka foggyottá vált, mivel az I. rendű alperes a III. rendű alperes részére nyújtott kölcsön kiegyenlítésére tekintettel az V. rendű alperes ellen folyó felszámolásban előterjesztett igényét visszavonta. Az erre irányuló kereseti kérelem ellenére azonban nem intézkedett a földhivatal megkereséséről a jelzálogjog törlése iránt, holott a kölcsön visszafizetésével a zálogszerződés is megszűnt.

Az ítéeltábla ezért az elsőfokú bíróság ítéletét ebben a részében a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és megkereste a **(település)**-i Közzeti Földhivatalt az I. rendű alperes javára az V. rendű alperes tulajdonában álló **település .../3/C/1.** helyrajzi számú ingatlan tulajdoni lapjára I. ranghelyen, valamint a **.../3/E/1.** helyrajzi számú ingatlan tulajdoni lapjára II. ranghelyen 500.000.000,- Ft és járulékai erejéig bejegyzett egyetemleges jelzálogjog törlése iránt, és az I. rendű alperest ennek tűrésére kötelezte.

Mivel a felperesek keresetük e részében pernyertesek lettek, a pernyertesség-pervesztesség arányának megváltozására figyelemmel a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján az ítéeltábla az I. rendű alperest kötelezte perköltség fizetésére.

Az I., V. és VI. rendű alperesekre vonatkozó ítéleti rendelkezésekkel kapcsolatos fellebbezések annyiban alaposak, hogy a velük szemben előterjesztett kereset tárgyában nagyobb terjedelmű bizonyításfelvétel szükséges, a jelenleg rendelkezésre álló adatok alapján a jogvita érdemben nem bírálható el.

A felperesek keresetükben az I. és VI. rendű alpereseknek az V. rendű alperessel kötött jelzálogszerződéseit támadták, azoknak a Cstv. 40. § (1) bekezdésének b) pontja szerinti fedezetelvonó jellegére hivatkozva. Kérték ezen szerződések hatálytalanságának megállapítását és az eredeti állapot helyreállításaként az adós ingatlanára e szerződések alapján bejegyzett jelzálogjog törlését.

A Cstv. 40. § (1) bekezdésének a)-c) pontjában írt megtámadási okok mindegyike tartalmában a fedezetelvonás miatti érdeksérelem miatt ad lehetőséget a szerződés, vagy más adósi jognyilatkozat megtámadására. Egy csődközei helyzetben levő cég esetében

az ingyenes vagy feltűnően aránytalan juttatás mögött az „ajándékozás” vélelmezett motívuma éppen az, hogy bizonyos vagyonrészeket kimentsenek a felszámolás alá kerülő adós vagyonából. A b) pontban írt megtámadási okok szigorú, objektív, megdönthetetlen vélelmet állítanak fel: a felek jó vagy rosszhiszeműségétől függetlenül az ingyenes vagy feltűnően aránytalan juttatás a felszámolás alá kerülő adós esetében vagyonkimentést, fedezetelvonást feltételez, emiatt az ilyen ügylet ez okból érvénytelen.

A Cstv. 40. §-a szerinti alapvetően hitelezővédelmi megfontolásokon alapuló megtámadási per és a Ptk. semmisségre és megtámadhatóságra vonatkozó rendelkezései a lex specialis - lex generalis viszonyában állnak: a külön törvényben nevesített megtámadási okok önállóak, nem sorolhatók be attól függően, hogy a Ptk. mely törvényi tényállásaihoz állnak közelebb. Ha ugyanis a jogalkotó nem kívánt volna a Ptk-ban szabályozott érvénytelenséget (vagy hatálytalanságot) kiváltó okokhoz képest „többet, mást” előírni, akkor elegendő volna a Cstv-ben a Ptk. szerinti megfelelő törvényhelyekre (actio Pauliana, feltűnő aránytalanság, nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütköző szerződés) visszautalni. Erre a felperesek maguk is hivatkoztak a keresetlevelükben, amikor a kereseti kérelmük jogalapjaként a Cstv. 40. § (1) bekezdés b) pontját, mint a Ptk. 203. § (1) bekezdésében írt fedezetelvonó szerződés speciális esetét jelölték meg.

A Cstv. nem mondja ki, hogy eredményes megtámadás esetén a szerződés érvénytelensége vagy hatálytalansága a jogkövetkezmény. Amennyiben a Cstv. 40. § (1) bekezdésében írt ügyletek jogkövetkezménye a Ptk. 203. §-ában szabályozott fedezetelvonó szerződés jogkövetkezményével azonos, akkor az eredményes megtámadás jogkövetkezménye a relatív hatálytalanság. A relatív hatálytalanság azt jelenti, hogy a fedezetelvonó szerződés érvényes, az érvényes szerződés miatt az új szerző féltől az elvont fedezet visszaszolgáltatása nem rendelhető el, a jogkövetkezmény csupán az, hogy a szerző fél kizárólag a felperessel szemben (relative) köteles tűrni, hogy ő ebből a vagyonból a követelését kielégítse. Ezzel szemben a felszámolás logikájából következik, hogy a Cstv. 40. § (1) bekezdése esetében a jogalkotó a szerződés megtámadásának kihatását abszolút jellegűvé kívánta tenni. A felszámoló, de a hitelező sem azért támadja meg a szerződést, hogy az csak vele szemben legyen hatálytalan, minden felperesi oldalon fellépő érdekelt szándéka arra irányul, hogy a „kimentett” vagyon a felszámolási vagyonba kerüljön vissza, ez pedig csak a szerződés érvénytelenségének megállapítása, illetve ennek jogkövetkezményei alkalmazása (jelen esetben az eredeti állapot helyreállítása) révén érhető el. A szerződésnek - perbeli esetben az alperesek közötti megállapodásnak - a Cstv. 40. §-a alapján történő eredményes megtámadása ezért

- 7 -

Gf.I.30.177/2008/4.szám

az érvénytelenség jogkövetkezményeit vonja maga után (Szegedi Ítéltábla Gf.I.30.496/2003/8. jogeset). A felperesek kereseti kérelme az eredeti állapot helyreállítására irányult, az V. rendű alperes vagyonára a jelzálogszerződésekre hivatkozással bejegyzett jelzálogjogok törlését kérték.

A Cstv. 40. § (1) bekezdésének 2004. május 1-je előtt hatályos szövegezése szerint a hitelező keresettel megtámadhatja az adós szerződését vagy más jognyilatkozatát, ha annak tárgya (a) pont) az adós vagyonából történt ingyenes elidegenítés, illetve a vagyont

terhelő ingyenes kötelezettségvállalás, vagy (b) pont) a harmadik személy javára feltűnően aránytalan értékkelkülönbözettel megkötött visszterhes jogügylet. A 2004. évi XXVII. törvény 53. §-a az előbbi rendelkezéseket a Cstv. 40. § (1) bekezdésének b) pontjába vonta össze akként, hogy a 2004. május 1-jét követően indult felszámolási eljárásokban a hitelező keresettel megtámadhatja az adósnak a felszámolási eljárás lefolytatására irányuló kérelem bíróságra történő beérkezése napját megelőző 2 éven belül és azt követően megkötött szerződését vagy más jognyilatkozatát, ha annak tárgya az adós vagyonából történő ingyenes elidegenítés, illetve a vagyont terhelő ingyenes kötelezettségvállalás vagy a harmadik személy javára feltűnően aránytalan értékkelkülönbözettel megkötött visszterhes jogügylet.

A jogirodalomban ismert eltérő álláspontok (Juhász László: Csődjog, Dialóg Campus Kiadó 2003. 177. oldal) ellenére az ítélőtábla egyetért az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtettekkel (7. oldal utolsó bekezdés); a Cstv. 40. § (1) bekezdés b) pontjának szűkítő értelmezése nem tartható fenn.

A gazdasági életben gyakori, hogy egy cég „anyavállalatának” tartozásáért dologi kötelezettséget vállal; ez többnyire ingyenes, a jelzálogszerződésben a felek ellenértéket nem kötnek ki. Gazdasági szempontból vizsgálva azonban szinte mindig megállapítható, hogy az adós kötelezettségvállalásáért valamilyen közvetett módon ellentételezést kap a személyes kötelezettől vagy más harmadik személytől. Erre figyelemmel a perbeli esetben sem egyszerűsíthető le a tényállás az I., V. rendű, illetőleg az V-VI. rendű alperesek közötti kétoldalú jogügyletekre, hanem vizsgálándó az is, az V. rendű alperes kötelezettségvállalásáért kapott-e valamilyen vagyoni értékű ellentételezést. Amennyiben ugyanis a II. rendű alperestől, mint „anyavállalatától” vagy harmadik személytől valamilyen ellenszolgáltatást kapott, nem állapítható meg a kötelezettségvállalás ingyenessége.

Mivel a Cstv. 40. § (1) bekezdésének b) pontja nem csupán az adós ingyenes kötelezettségvállalását, hanem az általa harmadik személy javára feltűnően aránytalan értékkelkülönbözettel megkötött visszterhes jogügyletet is fedezetelvonó szerződésnek tekinti, amennyiben a perbeli esetben a II. és V. rendű alperesek viszonylatában a kötelezettségvállalás visszterhessége megállapítható, a PK 267. számú állásfoglalásra figyelemmel a szolgáltatás ellenszolgáltatás feltűnően nagy értékkelkülönbözetének megállapíthatóságát (a szerződéskötés körülményeit, a szerződés egész tartalmát, az értékviszonyokat, az ügylet jellegéből fakadó sajátosságokat, a szolgáltatás és ellenszolgáltatás meghatározásának módját) is vizsgálni kell.

Az előbbiekhöz további bizonyítás szükséges, ezért az ítélőtábla a felpereseknek az V-VI. rendű alperesek által 2005. június 23. napján, valamint az I. és V. rendű alperesek által 2005. augusztus 22. napján kötött jelzálogszerződéseire érvénytelenségére figyelemmel az eredeti állapot helyreállítására irányuló keresetet elutasító elsőfokú ítéleti rendelkezést a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és ebben a körben az elsőfokú bíróságot újabb eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia kell, hogy a II. rendű alperes mire fordította az I. és VI. rendű alperesektől felvett hiteleket, ezek felhasználásából az V. rendű alperesnél milyen haszon és gazdasági eredmény keletkezett, ez arányban áll-e a dologi kötelezettségvállalása mértékével. Az elsőfokú eljárás során ellentétes adatok merültek fel ezzel kapcsolatban (a II. rendű alperes ingatlanainak kifestése, illetve

bérvágás). Az V. rendű alperes részére juttatott „ellenszolgáltatás” mértékének megállapítását követően vizsgálnia kell a jelzálogszerződésekben az V. rendű alperes részéről fedezetül felajánlott ingatlanok forgalmi értékét. Ezen adatok ismeretében dönthet az elsőfokú bíróság az V. rendű alperes által vállalt kötelezettség ingyenessége vagy feltűnő aránytalansága, illetve a jelzálogszerződések érvénytelensége kérdésében.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a II-IV. rendű alperesek nem részesei az I., V. és VI. rendű alperesek között létrejött jelzálogszerződéseknek, abból rájuk nézve semmilyen kötelezettség vagy jogosultság nem keletkezett, ezért perlésük szükségtelen volt. Az elsőfokú bíróság ítéletének e részét ezért az ítélőtábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta, és a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján rendelkezett az első- és másodfokú eljárási költségek viseléséről.

A Pp. 252. § (4) bekezdésének második fordulatára figyelemmel a hatályon kívül helyezett rendelkezések vonatkozásában az ítélőtábla a felperesek, valamint az I. és VI. rendű alperesek másodfokú eljárási költségét csupán megállapította, annak viselése tárgyában az elsőfokú bíróság határoz.

Szeged, 2008. június hó 20. napján

Szűts Károlyné dr.sk.
a tanács elnöke

Dr. Hámori Attila sk.
előadó bíró

Dr. Mányoki Zsolt sk.
táblabíró

A kiadmány hitelül:

Kocsis Éva
tisztviselő